

Riigikogu rahanduskomisjon
Lossi plats 1a
15165 Tallinn

Teie 22.10.2018 nr 1-1/13-717/1

Meie 31.10.2018 nr 4/306

Arvamuse esitamine investeerimisfondide seaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu 717 SE kohta

Lugupeetud Mihhail Stalnuhhin!

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda (edaspidi: Kaubanduskoda) tänab Riigikogu rahanduskomisjoni võimaluse eest avaldada arvamust investeerimisfondide seaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (edaspidi: Eelnõu) kohta. Järgnevalt esitame oma seisukohad Eelnõu kohta.

1. Pensionifondide investeerimispiirangud

Kaubanduskoda peab väga oluliseks, et pensionifondid investeeriksid üha rohkem Eesti majandusse, sest see aitab kaasa nii Eesti majandusarengu kui konkurentsivõime kasvule. Kui 2016. aasta esimese kvartali lõpus oli pensionifondide varadest Eesti majandusse investeeritud ca 5,5%, siis tänaseks on see number juba üle 12%. Positiivne trend sai alguse pärast seadusemuudatusi, millega riik leevendas pensionifondide investeerimispiiranguid.

Rahvusvahelises võrdlus on Eesti pensionifondide investeeringud kohalikku majandusse siiski tagasihoidlikud. Näiteks Euroopa Komisjoni raporti kohaselt investeerivad pensionifondid kohalikesse varadesse 59% võlakirjade ning 43% aktsiate osas. Eesti kapitaliturg on väike ning kohalikke investeeringuid tuleks teha suures osas turuväliselt. Näiteks Soome üks suurimaid pensionifonde Ilmarinen investeerib 25% kohalikult, sealjuures valdavalt just börsiväliselt (nt laenud, kinnisvara). Maailma ühe edukaima pensionisüsteemiga Kanadas investeerivad fondid alternatiivsetesse varaklassidesse ca 30% varadest.

Kaubanduskoda toetab Eelnõud igati selles osas, millega leevendatakse pensionifondide investeerimispiiranguid. Muu hulgas avaldame toetust muudatusele, mis võimaldab pensionifondidel investeerida aktsiatesse 100% fondi varast. Kehtiva seaduse kohaselt võivad kohustuslikud pensionifondid võtta maksimaalselt aktsiariski 75% ulatuses. Lisaks toetame muudatusi, mis leevendavad pensionifondide investeerimispiiranguid kinnisasjadesse investeerimisel. Peame mõistlikuks piirangu kaotamist, et investeeringud kinnisasjadesse ei või ületada 20% vabatahtliku ja 10% kohustusliku pensionifondi vara väärtusest. Toetame ka muudatust, mille kohaselt võib ühe kinnisasja soetusväärtus omandamise ajal ületada 5% pensionifondi vara väärtusest.

Loodame, et eelnevalt kirjeldatud muudatuste tulemusel jätkavad kasvamist Eesti pensionifondide investeringud kohalikku majandusse.

2. Valitsemistasu piirmäär

Eelnõuga kehtestatakse pensionifondide valitsemistasule uus piirmäär. Senise 2 % asemel võib edaspidi maksimaalne tasumäär olla 1,2%. Kaubanduskoja hinnangul kaasneb muudatusega risk, et pensionifondid vähendavad investeringuid kohalikku majandusse. Kuna suur osa pensionifondide investeringutest tehakse turuväliselt, siis sellega kaasnevad ka kõrgemad tehingukulud. Kui valitsemistasu piirmäär on liiga madal, siis võib pensionifondidel kaduda huvi investeerida Eesti majandusse.

Eelnõu pakub selle riski maandamise lahendusena välja edukustasu, mille saamise õigus tekib pensionifondivalitsejal alles siis, kui fondi tulemused ületavad pikaajaliselt Eesti majanduskasvu (täpsemalt sotsiaalmaksu laekumist). Kaubanduskoja hinnangul võib edukustasu luua eeldused selleks, et pensionifondid suurendaksid oluliselt investeringuid kohalikku reaalmajandusse.

Selleks, et Eesti pensionifondid investeeriksid senisest suuremas mahus Eesti majandusse, tuleb tagada ka stabiilne regulatiivne keskkond, sealhulgas pensionifondide tasude regulatsiooni osas. Ebakindlas õiguslikus keskkonnas ei pruugi pensionifondid olla valmis tegema pikaajalisi investeringuid, mis Eestiga seotud investeringud üldjuhul on. Seetõttu loodame, et pärast Eelnõu jõustumist ei hakata lähiajal enam muutma pensionifondide tasu regulatsiooni.

Loodame, et peate võimalikuks Kaubanduskoja seisukohti arvesse võtta.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Mait Palts

Peadirektor

Koostanud: Marko Udras marko.udras@koda.ee 6040070